

вода некачественную продукцию и получая за это сверхприбыль. Данный фактор зависит от психологических особенностей каждого руководителя и для борьбы с этим необходимо усиливать законодательные нормы вплоть до криминальной ответственности для тех руководителей, который умышленно произвели некачественную продукцию, и которая впоследствии нанесла ущерб конечному покупателю или окружающей среде.

Если же руководитель предприятия добросовестный, то при наличии у него современной производственной базы предприятие сможет выпускать качественную продукцию с минимальной себестоимостью. Для улучшения конкурентоспособности продукции на рынках предприятие-исполнитель может снижать цену за счет снижения себестоимости. Предприятие может пойти на уменьшение своей прибыли с одной единицы продукции, при этом прибыль от производства

продукции по новой технологии будет выше прибыли, полученной по базовой технологии производства. Снижая цену на производимую продукцию, предприятие повышает конкурентоспособность и привлекает новых клиентов, расширяет свое производство и за счет масштабирования деятельности – предприятие увеличивает свою прибыль.

Таким образом, существуют два направления в решении задачи снижения себестоимости изготовленной на машиностроительном предприятии продукции – это социальная безответственность, действующая по методу мины замедленного действия и приводящая к развалу предприятия, и применение социально-ответственного маркетинга, улучшающего деятельность и расширяющего возможности развития предприятия за счет выпуска качественной и безопасной для здоровья людей и окружающей среды продукции.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СТВОРЕННІ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА

Протасенко О. Ф.

*Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна*

Питання дослідження й оцінювання екологічності середовища на робочому місці останнім часом набули актуальності, що обумовлено кількома причинами. По-перше, сучасні виробничі технології швидко змінюються, з'являються абсолютно нові види виробництва, наслідком чого є зміни умов праці на робочому місці (у тому числі й екологічних), що потребує проведення досліджень із визначення їхнього впливу на здоров'я працівника. По-друге, змінилися соціально-економічні, психологічні, культурні потреби сучасного працівника, що проявляється у зміні сприйняття ним поняття «безпека». Підтвердженням цього є той факт, що сьогодні для відчуття влас-

ної безпеки працівнику недостатньо лише відповідних діючим стандартам умов праці та певного соціального забезпечення, у нього з'явилась потреба у відчутті екологічної безпеки. Таким чином, екологічні аспекти життєдіяльності людини на сьогодні значною мірою впливають на її безпеку, тому екологічність середовища на сьогодні стала важливим елементом забезпечення безпеки людини на робочому місці.

Актуальність дослідження питання екологічності середовища підкреслюють дослідники у різних наукових галузях. Наприклад, у роботі Тіма Кассера (Psychological need satisfaction, personal well-being, and ecological sustainability,

2009) з позиції психології досліджено взаємозв'язок екологічного стану середовища з благополуччям людини. На підставі теоретичних і емпіричних даних доведено, що екологічна деградація середовища є перешкодою для задоволення потреби людини у відчутті безпеки, для її розвитку і самореалізації. У роботі Тетяни Тимошенко (Екологія і потреби человека, 2013) з позицій психології, соціології і філософії досліджено питання екологічних потреб сучасної людини та їхній вплив на її життєдіяльність. У про-

довження розмірковувань з цього питання у роботі висловлена необхідність формування екологічного мислення і культури в суспільстві.

Водночас дослідники у галузях ергономіки, інженерної психології, екологічної безпеки вказують на зростання екологічних запитів працівників на виробництві, що має прояву не лише у бажанні робітників працювати у комфортних умовах, які відповідають вимогам з охорони праці, а й розуміти, чи є матеріали, з якими вони постійно контактують під час діяльності, екологічно безпечними для них і навколишнього середовища, яким чином вони можуть впливати на стан їхнього здоров'я тощо. На підставі цього запропоновано при дослідженні якості організації і безпеки робочих місць оцінювати таку складову, як екологія (або екологічність) середовища.

З метою визначення ролі екологічності середовища у створенні безпечних умов діяльності людини застосовано ергономічні принципи організації безпечного робочого місця працівника (рис. 1).

Виходячи з представленої на рис. 1 схеми, екологічне середовище має стати обов'язковою складовою двох рівнів безпеки: людини (працівника) і підприємства (роботодавця).

На рівні працівника екологічність має реалі-

РІВНІ БЕЗПЕКИ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА

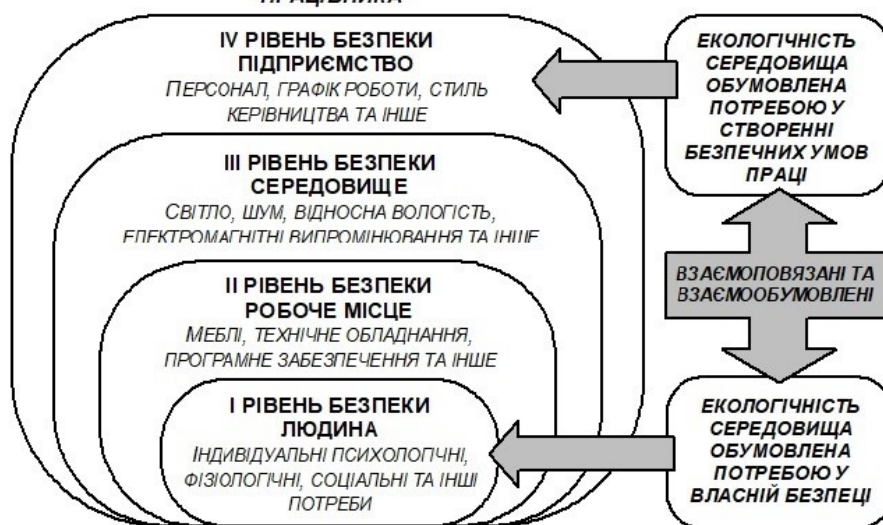

Рисунок 1 – Екологічність середовища і безпека умов діяльності людини

зацію через усвідомлення ним потреби у власній екологічній безпеці, яка на сьогодні є необхідною умовою забезпечення загальної безпеки працівника. Більше того, екологічність середовища має стати частиною екологічної культури суспільства, що забезпечить у подальшому більш свідомий підхід людини до власної екобезпеки як у робочих, так і у побутових умовах діяльності.

На рівні підприємства екологічність повинна мати реалізацію через контроль екологічної якості технічного обладнання, матеріалів та інших елементів робочого процесу. Такий підхід з боку підприємства також дозволить підвищити психологічний комфорт працівника під час діяльності, оскільки в нього з'явиться відчуття турботи з боку роботодавця. Це створює умови для підвищення у подальшому якості діяльності працівника.

Таким чином, підсумовуючи сказане, можна зробити такі висновки: по-перше, дослідження й оцінювання екологічності середовища на робочому місці є необхідною умовою підвищення безпеки сучасного виробництва, по-друге, за умови двостороннього підходу до питання екологічності середовища (як з боку працівника, так і роботодавця) можна суттєво підвищити рівень безпеки людини і досягти більш ефективних результатів діяльності.